

KUJIP01B7ZGK

1707/19

Kraj Vysočina**Smlouva o dílo**

uzavřená na základě dohody smluvních stran, nikoliv na úkor kterékoliv ze smluvních stran podle ustanovení § 2586 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Smluvní strany

1. **Kraj Vysočina,**
se sídlem: Žižkova 57, 586 01 Jihlava,
zastoupený: MUDr. Jiřím Běhounkem, hejtmánem kraje
k podpisu smlouvy pověřen: Mgr. Pavel Franěk, náměstek hejtmána kraje
IČO: 70890749
bankovní spojení: Sberbank CZ, a.s.
číslo účtu: 4050005000/6800
(dále jen „objednatel“).

a

2. **Spolek PRIDE-CZ,**
se sídlem: Jihlava, Svatopluka Čecha 1733/7
zastoupený: Mgr. Cyrelem Zákorou, předsedou
IČO: 04635914
bankovní spojení: Fio banka
číslo účtu: 2700926727/2010
(dále jen „zhotovitel“).

**Článek 1
Účel smlouvy**

Účelem této smlouvy je zajištění odborné přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli, pěstouny a pěstouny na přechodnou dobu dle systému práce PRIDE ve smyslu § 11 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

**Článek 2
Předmět smlouvy**

- 2.1. Předmětem smlouvy je závazek zhotovitele poskytnout objednateli ve sjednaném termínu plnění, tedy provádět dílo v podobě:
- A) odborné přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli, a to v rozsahu 48 hodin,
  - B) odborné přípravy fyzických osob vhodných stát se pěstouny, a to v rozsahu 48 hodin,
  - C) speciální odborné přípravy k přijetí dítěte pěstounem na přechodnou dobu, a to v rozsahu 72 hodin,
  - D) přípravy dětí žijících v rodině osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny, a to v rozsahu 4 hodin,
  - E) odborné přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny, které již jednou přípravu dokončily, a to v rozsahu 4 – 8 hodin.
- Podrobný popis programu přípravy skupiny žadatelů o náhradní rodinnou péči (dále též „NRP“) je uveden v příloze č. 1 této smlouvy.
- 2.2. Odborná příprava pro plnění uvedené pod písm. A), B), C), D) předchozího odstavce bude obsahovat:
- teoretické části zaměřené na podávání informací o samotném procesu zprostředkování, jeho jednotlivé etapy, formy NRP a jejich specifika, mezinárodní osvojení, biologické a psychologické rodičovství, základní informace o vývojové psychologii, o psychické

deprivaci a možnostech nápravy jejích následků, rodičovskou odpovědnost aj.,

- seminář z oblasti pediatrie podávající informace o: dědičnosti, genetických vyšetřeních, nejčastějších zdravotních diagnózách dětí přicházejících do náhradní rodinné péče, procesu příchodu dítěte do rodiny, jeho projevech a chování, struktuře zdravotní péče o dítě, úrazech a otravách dítěte, dětech se speciálními potřebami,
- setkání s osvojitelskými a pěstounskými rodinami (bez přítomnosti dětí jim svěřených, jsou-li tyto mladší 10 let), setkání s člověkem, který v náhradní rodině vyrostl, setkání s pracovníky NRP Krajského úřadu Kraje Vysočina,
- dovednosti žadatelů potřebné pro spolupráci s biologickou popř. novou rodinou dítěte,
- proces předávání dítěte,
- práce s dětmi žijícími v rodině žadatele.

2.3. Odborná příprava pro plnění uvedené pod písm. E) musí obsahovat následující tematické okruhy:

- role osvojitele nebo pěstouna v systému sociálně-právní ochrany dětí,
- pěstounská péče na přechodnou dobu,
- traumata a jejich vliv na vývoj dítěte,
- specifické potřeby dětí v náhradní rodinné péči,
- další témata dle individuální dohody s objednatelem.

2.4. Předmětem plnění je současně závazek objednatele zaplatit po ukončení přípravy jedné skupiny žadatelů o NRP sjednanou cenu. Rozsah příprav objednaný po dobu platnosti smlouvy nepřesáhne celkový objem nákladů, který je stanoven na 1 000 000 Kč, včetně případné DPH.

Článek 3

Čas a místo plnění

- 3.1.** Dílo bude provedeno v termínu od data nabytí účinnosti smlouvy do 31. 12. 2020.
- 3.2.** Rozsah a místo plnění díla zhotovitele je uvedeno v příloze č. 1 této smlouvy.
- 3.3.** Konkrétní časový harmonogram konání jednotlivých skupin přípravy bude stanoven smluvními stranami s ohledem na potřeby objednatele a možnosti zhotovitele.

Článek 4

Povinnosti objednatele

- 4.1.** Objednatel zajišťuje výběr účastníků přípravy.
- 4.2.** Objednatel si s předstihem minimálně 14 dnů objedná u zhotovitele provedení přípravy skupiny žadatelů o NRP a k tomu předá následující podklady:
  - 1. jména, příjmení, adresy a telefonické kontakty fyzických osob vhodných stát se osvojiteli, pěstouny a pěstouny na přechodnou dobu a dětí žijících v rodině osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny zařazených do odborné přípravy, u dětí také jejich věk,
  - 2. výsledky sociálního šetření a psychologického vyšetření u těchto fyzických osob (jsou-li známy).
- 4.3.** Tato smlouva je současně smlouvou o zpracování osobních údajů dle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“) a Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů, dále jen „nařízení GDPR“). Podrobnosti upravuje článek 9 této smlouvy.
- 4.4.** Dále se objednatel zavazuje spolupracovat se zhotovitelem dohodnutým způsobem při provádění díla a zajistit prostory pro semináře pořádané v Jihlavě, bude-li to zhotovitel vyžadovat.
- 4.5.** Objednatel se zavazuje řádně a včas provedené dílo převzít ve formě závěrečné zprávy (dle čl. 5, odst. 5.4.) a uhradit smluvní cenu způsobem sjednaným v této smlouvě.
- 4.6.** Objednatel je oprávněn průběžně kontrolovat provádění díla zhotovitelem sám nebo prostřednictvím osoby, kterou k tomuto účelu pověří, a to ve lhůtách, které zhotoviteli budou

sděleny nejméně 3 dny předem.

Článek 5

Povinnosti zhotovitele

- 5.1. Zhotovitel je povinen provést dílo v souladu s touto smlouvou a v dohodnutých lhůtách je předat objednateli.
- 5.2. Zhotovitel je povinen provést dílo buď sám a nebo je oprávněn použít k provedení díla po předchozím oznámení Odboru sociálních věcí Krajského úřadu Kraje Vysočina také spolupracující osoby jako subdodavatele. V tom případě zhotovitel odpovídá za řádné provedení díla, jako by je prováděl sám.
- 5.3. Iniciální předání informací žadatelům i Krajskému úřadu Kraje Vysočina, odboru sociálních věcí o zahájení a průběhu přípravy provede zhotovitel.
- 5.4. O průběhu odborné přípravy každého žadatelského páru či samotného žadatele zpracuje zhotovitel zprávu, kterou předá objednateli do 21 dnů od okamžiku, kdy byl se zprávou seznámen zhotovitelem žadatelský pár či samotný žadatel. O průběhu odborné přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny, které již jednou přípravu dokončily, zpracuje zhotovitel zprávu, kterou předá objednateli do 21 dnů od posledního osobního kontaktu zhotovitele s žadatelským párem či žadatelem. V případě, že objednatel zjistí, že je některá zpráva neúplná nebo obsahuje nedostatky, je zhotovitel povinen danou zprávu doplnit nebo opravit v objednatelém stanovené lhůtě. Lhůta pro odstranění nedostatků nesmí být kratší než 2 pracovní dny. Smluvní strany si poskytují při odstraňování nedostatků přiměřenou součinnost. Zhotovitel bude vyzván k nápravě elektronicky (e-mailem).

Článek 6

Cena a způsob placení

- 6.1. **Cena přípravy jedné osoby:**

Cena odborné přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli činí 8 000,- Kč za osobu a zahrnuje objem díla specifikovaného dle čl. 2., odst. 2.1 písm. A. Cena je uvedena jako konečná, zhotovitel není plátce DPH.

Cena odborné přípravy fyzických osob vhodných stát se pěstouny činí 8 000,- Kč za osobu a zahrnuje objem díla specifikovaného dle čl. 2., odst. 2.1 písm. B. Cena je uvedena jako konečná, zhotovitel není plátce DPH.

Cena speciální odborné přípravy k přijetí dítěte pěstounem na přechodnou dobu činí 10 000,- Kč za osobu a vztahuje se k objemu díla specifikovaného dle čl. 2., odst. 2.1 písm. C. Cena je uvedena jako konečná, zhotovitel není plátce DPH.

Cena odborné přípravy dětí žijících v rodině osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny činí 800,- Kč za osobu a vztahuje se k objemu díla specifikovaného dle čl. 2., odst. 2.1 písm. D. Cena je uvedena jako konečná, zhotovitel není plátce DPH.

Cena odborné přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny, které již jednou přípravu dokončily, činí 1 100,- Kč za hodinu a vztahuje se k objemu díla specifikovaného dle čl. 2., odst. 2.1 písm. E. Cena je uvedena jako konečná, zhotovitel není plátce DPH.
- 6.2. Cena je stanovena jako pevná a nejvýše přípustná a zahrnuje veškeré náklady zhotovitele.
- 6.3. Celková cena díla bude stanovena jako součin příslušné ceny za jednu osobu a počtu osob, které byly oznámeny objednatelům zhotoviteli dle čl. 4 odst. 4. 2. shora.
- 6.4. Cena díla bude zhotoviteli uhrazena bezhotovostním převodem po ukončení přípravy jedné skupiny žadatelů dle čl. 2., odst. 2.1, pokud se zástupci objednatele nebude dohodnuto jinak. Faktura musí být prokazatelně doručena objednateli. Faktura bude mít náležitosti účetního dokladu. Faktura má lhůtu splatnosti 30 dnů. Podmínkou uhrazení faktury bude, že zhotovitel provedl přípravu minimálně jedné skupiny žadatelů v rozsahu sjednaném smlouvou a předložil závěrečnou zprávu dle čl. 5.4.

- 6.5. V případě ukončení smluvních vztahů výpovědí, je zhotovitel povinen dokončit započatou přípravu žadatelů o NRP a objednatel je povinen provedení této přípravy uhradit.
- 6.6. Objednatel se zavazuje uhradit příslušnou částku ceny pouze za skutečně poskytnuté plnění v souvislosti s realizací příslušné části plnění, které bude moci užít v souladu s účelem této smlouvy.
- 6.7. Úhrada za plnění z této smlouvy bude realizována bezhotovostním převodem na účet zhotovitele, který je správcem daně (finančním úřadem) zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup ve smyslu ustanovení § 98 zákona o DPH.
- 6.8. Pokud se po dobu účinnosti této smlouvy zhotovitel stane nespolehlivým plátcem ve smyslu ustanovení § 106a zákona o DPH, smluvní strany se dohodly, že objednatel uhradí DPH za zdanitelné plnění přímo příslušnému správci daně. Objednatel takto provedená úhrada je považována za uhrazení příslušné části smluvní ceny rovnající se výši DPH fakturované zhotovitelem.

Článek 7

Doba trvání smlouvy

- 7.1. Tato smlouva se uzavírá na dobu určitou, a to od účinnosti této smlouvy do 31. prosince 2020, případně do doby splnění všech práv a závazků plynoucích z této smlouvy.
- 7.2. Kterákoliv ze smluvních stran může smlouvu vypovědět, a to i bez udání důvodu. Výpovědní lhůta činí 3 měsíce a začíná běžet dnem následující po dni prokazatelného doručení jejího písemného vyhotovení druhé smluvní straně.

Článek 8

Další ujednání

- 8.1. Vyskytnou-li se události, které jedné nebo oběma smluvním stranám částečně nebo úplně budou znemožňovat plnění jejich povinností podle smlouvy, jsou povinni se o tom bez zbytečného prodlení informovat a společně podniknout kroky k jejich překonání.
- 8.2. Smluvní strany mohou od smlouvy jednostranně odstoupit v případě, že dojde hrubým nebo opakovaným méně závažným způsobem k porušení povinností stanovených ve smlouvě. Za hrubé porušení smlouvy se považují zejména případy, kdy kterákoli ze stran zapříčiní, že nemohlo dojít k realizaci předmětu a účelu této smlouvy. Odstoupení nabývá účinnosti dnem následujícím po dni, ve kterém bylo jeho písemné vyhotovení prokazatelně doručeno druhé smluvní straně.
- 8.3. Zhotovitel prohlašuje, že se před uzavřením smlouvy nedopustil v souvislosti se zadávacím řízením sám nebo prostřednictvím jiné osoby žádného jednání, jež by odporovalo zákonu č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZZVZ) nebo dobrým mravům nebo by ZZVZ obcházelo, zejména že nenabízel žádné výhody osobám podílejícím se na zadání veřejné zakázky, na kterou s ním objednatel uzavřel smlouvu, a že se zejména ve vztahu k ostatním uchazečům nedopustil žádného jednání narušujícího hospodářskou soutěž.
- 8.4. V případě, že objednatel bude v prodlení s úhradou ceny díla, je povinen zaplatit zhotoviteli smluvní pokutu ve výši 0,05 % denně z dlužné částky za každý den prodlení. Taktéž v případě, že zhotovitel nezajistí odbornou přípravu řádně a včas nebo bude mít objednatel neschválené prodlení s vyhotovením závěrečné zprávy, je objednatel oprávněn účtovat zhotoviteli smluvní pokutu ve výši 0,05 % denně z dílčí ceny plnění za každý den prodlení.

Článek 9

Ochrana osobních údajů

- 9.1. Jelikož ve smyslu čl. 4 odst. 4.2. smlouvy je objednatel povinen předat zhotoviteli osobní (případně i citlivé) údaje účastníků přípravy a zhotovitel osobní údaje účastníků přípravy dále zpracovává, uplatní se při nakládání s osobními údaji tento článek smlouvy. Zhotovitel, který

má pro účely ochrany osobních údajů postavení zpracovatele, je povinen zpracovávat a chránit dané osobní údaje v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů, jakožto i v souladu s nařízením GDPR, a v souladu s dalšími evropskými i národními předpisy na úseku ochrany osobních údajů, a to zejména takto:

- a) Zhotovitel je oprávněn zpracovávat osobní údaje pouze za účelem plnění této smlouvy a pouze na základě pokynů objednatele;
- b) Zhotovitel je povinen zpracovávat osobní údaje v rozsahu nezbytně nutném pro plnění této smlouvy;
- c) Přístup ke zpracovávaným osobním údajům umožní zhotovitel pouze objednateli, zaměstnancům zhotovitele, zodpovědným osobám za realizaci odborné přípravy a vypracování zpráv o průběhu odborné přípravy na straně zhotovitele a orgánům oprávněným provádět kontrolu, pokud není dále upraveno jinak;
- d) Zaměstnanci zhotovitele a případné spolupracující osoby, kterým bude umožněn přístup ke zpracovávaným osobním údajům, budou zhotovitelem doložitelně poučeni o povinnosti zachovávat mlčenlivost podle § 15 zákona o ochraně osobních údajů. Mezi kategorie osobních údajů, které budou zhotovitelem zpracovány, patří zejména jméno, příjmení, adresa a telefonické kontakty účastníků přípravy, případné výsledky sociálního šetření a psychologického vyšetření, pokud obsahují osobní nebo citlivé údaje.

9.2. Zhotovitel se zavazuje, že zavede vhodná technická a organizační opatření tak, aby dané zpracování splňovalo požadavky nařízení GDPR, aby byla zajištěna ochrana práv subjektu údajů.

9.3. Objednatel povoluje zhotoviteli umožnit dalšímu zpracovateli nakládat s osobními údaji zpracovávanými v souvislosti s touto smlouvou. Pokud zhotovitel hodlá zapojit dalšího zpracovatele, musí být tomuto dalšímu zpracovateli uloženy na základě smlouvy stejné povinnosti na ochranu osobních údajů, jaké jsou uvedeny v této smlouvě.

9.4. Zhotovitel se zavazuje zachovávat mlčenlivost o všech osobních údajích poskytnutých na základě této smlouvy včetně údajů o účastnících přípravy, event. třetích osobách, majících charakter osobních údajů. Smluvní strany jsou si vzájemně rovněž povinny na žádost druhé smluvní strany prokázat způsob jakým je dodržování povinností stanovených zákonem zajištěno. Zhotovitel se zavazuje zároveň zajistit mlčenlivost všech svých zaměstnanců či jiných osob, jež budou přicházet do styku s osobními údaji.

9.5. Zhotovitel se dále zavazuje:

- a) přijmout všechna opatření požadovaná podle článku 32 nařízení GDPR; jedná se zejména o
  - schopnost zajistit neustálou důvěrnost, integritu, dostupnost a odolnost systémů a služeb zpracování;
  - schopnost obnovit dostupnost osobních údajů a přístup k nim včas v případě fyzických či technických incidentů;
  - proces pravidelného testování, posuzování a hodnocení účinnosti zavedených technických a organizačních opatření pro zajištění bezpečnosti zpracování.
- b) zohlednit povahu zpracování a poskytnout nezbytnou součinnost prostřednictvím vhodných technických a organizačních opatření, pokud je to možné, pro splnění objednatelovi povinnosti reagovat na žádosti o výkon práv subjektu údajů stanovených nařízením GDPR;
- c) poskytnout objednateli nezbytnou součinnost při zajišťování souladu s povinnostmi podle článků 32 až 36 nařízení GDPR, a to při zohlednění povahy zpracování a informací, jež má zhotovitel k dispozici;
- d) po ukončení nakládání s osobními údaji dle této smlouvy (tj. případ splnění předmětu smlouvy, ukončení realizace smlouvy uplynutím doby, na kterou je tato smlouva uzavírána nebo dojde-li k odstoupení od této smlouvy či její výpovědi) se zhotovitel zavazuje vymazat existující kopie osobních údajů, pokud právo EU nebo ČR nepožaduje uložení daných osobních údajů u zpracovatele;

- e) poskytnout objednateli veškeré informace potřebné k doložení toho, že byly splněny povinnosti stanovené v nařízení GDPR.
  - f) informovat neprodleně objednatele v případě, že jeho pokyn porušuje GDPR nebo jiný právní předpis.
- 9.6. V případě, že zhotovitel poruší ustanovení této smlouvy, je objednatel oprávněn požadovat po zhotoviteli smluvní pokutu ve výši 10 000 Kč (slovy: deset tisíc korun českých) za každé jednotlivé porušení smlouvy ze strany zhotovitele. Zhotovitel je povinen k úhradě takovéto pokuty. Smluvní pokuta je splatná do 14 dnů od doručení oznámení o uplatnění smluvní pokuty.
- 9.7. Zároveň se zhotovitel zavazuje k úhradě škody (např. správní či jiné sankce, náhrady škody za neoprávněné nakládání s osobními údaji), která vznikla objednateli v důsledku porušení povinností zhotovitele stanovených právními předpisy či touto smlouvou či v důsledku neposkytnutí příslušné součinnosti.

Článek 10

Závěrečná ustanovení

- 10.1. Změna smlouvy je možná jen písemnými dodatky, vzestupně číslovanými a podepsanými oprávněnými zástupci obou smluvních stran.
- 10.2. Smluvní strany prohlašují, že smlouva byla sepsána dle jejich pravé a svobodné vůle, nikoli v tísní ani za nápadně nevýhodných podmínek.
- 10.3. Smlouva se vyhotovuje ve třech vyhotoveních a každá ze stran obdrží po jejich podpisu po jednom z nich.
- 10.4. Vztahy smluvních stran touto smlouvou blíže neupravené se řídí občanským zákoníkem, jakož i dalšími obecně závaznými právními předpisy.
- 10.5. Smluvní strany prohlašují, že smlouva byla sepsána dle jejich pravé a svobodné vůle, nikoli v tísní ani za nenápadně nevýhodných podmínek.
- 10.6. Účastníci si smlouvu přečetli, souhlasí s jejím obsahem a na důkaz svého souhlasu ji podepisují.
- 10.7. Nedílnou součástí této smlouvy je příloha č. 1 – „Návrh zajištění předmětu zakázky.“
- 10.8. Výběr zhotovitele byl proveden v souladu s Pravidly Rady Kraje Vysočina pro zadávání veřejných zakázek č. 07/17 ze dne 15. 5. 2017.
- 10.9. Tato smlouva nabývá platnosti dnem podpisu a účinnosti dnem uveřejnění v informačním systému veřejné správy - Registru smluv.
- 10.10. Zhotovitel výslovně souhlasí se zveřejněním celého textu této smlouvy včetně podpisů v informačním systému veřejné správy - Registru smluv.
- 10.11. Smluvní strany se dohodly, že zákonnou povinnost dle § 5 odst. 2 zákona o registru smluv splní objednatel a splnění této povinnosti doloží zhotoviteli. Současně bere zhotovitel na vědomí, že v případě nesplnění zákonné povinnosti je smlouva do tří měsíců od jejího podpisu bez dalšího zrušena od samého počátku.

Za zhotovitele:

V dne 27. 3. 2019

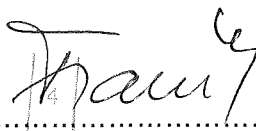
Za objednatele:

V Jihlavě dne 22. 3. 2019

 PRIDE-CZ
Svatopluka Čecha 1733/7
586 01 Jihlava
IČ: 04635914

Mgr. Cyril Zákora
Předseda Spolku PRIDE-CZ

Kraj Vysočina
Žitkovská 37, 587 33 Jihlava

Mgr. Pavel Franěk
náměstek hejtmána kraje

Odborná příprava fyzických osob vhodných stát se osvojiteli, pěstouny a pěstouny na přechodnou dobu dle systému práce PRIDE – 2019-2020

Předložená nabídka vychází z licencovaného programu PRIDE, kterou zhotovitel využívá ve své praxi. Držitelem licence pro území ČR je MPSV ČR. Zhotovitel garantuje vedení příprav podle metodiky realizace odborných příprav PRIDE pro ČR. MPSV garantuje možnost využívat všechny materiály pro výcvik nových náhradních rodičů (výukové texty pro skupinová setkání výuková videa pro skupinová setkání). Je také garantem odborné připravenosti certifikovaných lektorů PRIDE (součástí podpory MPSV je i průběžné vzdělávání a supervize lektorů).

Cíle příprav

Odborná příprava PRIDE pro náhradní rodiče je program pro přípravu, posuzování a výběr (doporučení včetně typu náhradní péče) potenciálních náhradních rodičů založený na kompetencích. Tvoří ho přípravný program o desíti či čtrnácti setkáních a proces společného posuzování zahrnující sérii individuálních konzultací v domácnostech. Program vychází z premisy, že dobře informovaní a odborně kvalifikovaní pěstouni a osvojitelé jsou nezbytní pro poskytování kvalitní pěstounské a osvojitelské péče.

Kvalifikace pěstouna a osvojitele zahrnuje kompetence (znalosti a dovednosti) a osobnostní kvality, které by měly být podmínkou pro doporučení k zařazení do evidence či pro udělení souhlasu se svěřením dítěte do péče. Tyto kompetence rozvíjí odborná příprava PRIDE pro náhradní rodiče, kde určují obsah přípravných setkání i individuálních konzultací v domácnostech rodin. Kompetence získané v odborné přípravě následně pěstouni a osvojitelé by si měli prohlubovat a rozšiřovat díky zkušenostem s pěstounskou péčí či osvojením a díky následnému vzdělávání. Kontinuální vzdělávání náhradních rodičů je důležité, protože potřeby dětí i celých rodin se s postupem času také neustále mění.

Hlavním cílem odborné přípravy PRIDE pro náhradní rodiče je pomoci potenciálním pěstounům a náhradním rodinám plánujícím trvalé řešení:

- Diskutovat o realistických očekáváních týkajících se jich samých i orgánu SPOD.
- Poznat jejich silné stránky i potřeby související s pěstounskou péčí či osvojením.
- Vytvořit plán, jenž bude navazovat na jejich silné stránky a naplňovat jejich identifikované potřeby.
- Dozvědět se o procesu zprostředkování, jeho jednotlivých etapách, formách NRP a jejich specifikách.

- Činit informovaná rozhodnutí týkající se jejich ochoty a schopnosti spolupracovat. Pomáhat tak dětem navazovat vztahy, které jim zajistí bezpečí a péči a které mají trvat po celý život.
- Dozvědět se o úlohách a roli orgánu SPOD a o jejich vztahu k ostatním službám sociálně - právní ochrany dětí (včetně mezinárodního osvojení).
- Dozvědět se o procesu výběru a o kritériích pro zařazení do evidence žadatelů o náhradní rodinnou péči.
- Diskutovat o biologickém a psychologickém rodičovství, rodičovské zodpovědnosti.
- Dozvědět se o zákonech, právních předpisech upravujících sociálněprávní ochranu dětí, konkrétně pěstounskou péči a osvojení.
- Získat realistické informace o potřebách a přednostech dětí i jejich rodin, které vědomě či nevědomě potřebují pěstounskou nebo osvojiteelskou péči.
- Dozvědět se o své pozici a roli platného a nepostradatelného člena týmu, k níž patří očekávání, povinnosti, práva, možné odměny i možná rizika.
- Dozvědět se informace z oblasti pediatrie podávající informace o: dědičnosti, genetických vyšetřeních, nejčastějších zdravotních diagnózách dětí přicházejících do náhradní rodinné péče, struktuře zdravotní péče o dítě, úrazech a otravách dítěte, dětech se speciálními potřebami.
- Získat základní informace o vývojové psychologii, o psychické deprivaci a možnostech nápravy jejích následků.
- Poznat různorodost rodin.
- Sdílet poznatky, myšlenky a hodnoty prostřednictvím účasti ve skupinové části i během individuálních návštěv.
- Zvážit, jaký dopad bude mít poskytování pěstounské péče nebo osvojení na ně samé, na jejich děti a všechny aspekty rodinného života včetně zaměstnání, zdraví, duševního zdraví a finančních zdrojů.
- Získat zkušenost s fungováním týmu SPOD.
- Dozvědět se o pověřených organizacích doprovázejících pěstouny, sdruženích pěstounů nebo organizací podporujících osvojitele, u nichž lze získat cenné informace, navázat přátelství, najít podporu lidí ve stejných rolích či životních situacích.
- Získat respekt k roli pěstouna a osvojitele pečujícího o zranitelné děti a vážit si jí.
- Vyhodnotit společně s orgánem SPOD jejich ochotu a schopnost:
  - chránit děti, jež byly tělesně týrány, sexuálně zneužívány, emočně týrány, opuštěny, zanedbávány nebo jež mají zvláštní zdravotní potřeby, a starat se o ně;
  - naplňovat vývojové potřeby těchto dětí a řešit jejich opožděný vývoj;
  - v co největší možné míře podporovat vztahy mezi dětmi a jejich rodiči, sourozenci a příbuznými;
  - pomoci pro děti vytvářet bezpečné pečující vztahy na celý život a přijmout za své, že obvykle se tak děje podporou návratu k rodičům

nebo příbuzným, v případě souběžného plánování podporou návratu do původní rodiny a současně přípravou osvojení (pokud návrat do původní rodiny nebude možný) a v případě osvojení učiněním závazného slibu, že potenciální osvojitelé dítěti poskytnou bezpečné pečující vztahy na celý život;

- spolupracovat s orgánem SPOD jako platný a nepostradatelný člen týmu.

Program PRIDE je založen na konkrétních kompetencích (znalostech a dovednostech) potřebných k úspěšnému provádění úkolů náhradní péče.

Orgán SPOD musí zajistit, že náhradní rodiče budou vykonávat úkoly spojené s péčí o dítě. Program PRIDE nabízí orgánům SPOD a organizacím doprovázejícím náhradní rodiče takové pojetí vzdělávání, které rozvíjí základní kompetence.

V programu PRIDE jsou tyto kompetence seskupeny do kategorií, jsou rovněž uspořádány sousledně, podle toho, kdy je třeba je získat, a mají definované potřebné úrovně znalostí/dovedností. V rámci programu PRIDE bylo stanoveno pět následujících základních kategorií kompetencí:

- **chránit děti a starat se o ně;**
- **naplňovat vývojové potřeby dětí a řešit opožděný vývoj;**
- **podporovat vztahy mezi dětmi a jejich rodinami;**
- **vytvářet pro děti bezpečné pečující vztahy na celý život;**
- **pracovat jako člen týmu.**

Tyto kompetence jsou klíčové a určující pro celý proces společného posuzování, výběr, přípravu, podporu a rozvoj náhradních rodin.

V programu PRIDE se posuzování provádí ve vzájemné spolupráci s potenciálními náhradními rodinami (které jsou tak spolutvůrcem hodnocení, nikoli jen jeho předmětem).

Součástí procesu posuzování je identifikace silných stránek a potřeb rodiny, pokud jde o její fungování v minulosti a v současnosti, ve vztahu k pěti kategoriím kompetencí. Díky tomu lze dospět k informovanému rozhodnutí, zda je rodina ochotna a schopna podílet se na činnosti profesionálního týmu.

Proces společného posuzování rodin zahrnuje sérii setkání lektorů odborné přípravy PRIDE s dotyčnou rodinou (tzv. individuální návštěvy) probíhajících v době, kdy se rodina účastní skupinových setkání odborné přípravy PRIDE pro náhradní rodiče. Téma setkání za účelem společného posuzování se shoduje s obsahem skupinových setkání, která domácí návštěvě předcházela.

V modelu PRIDE odbornou přípravu vedou lektoři, kteří ve spolupráci s rodinami provádí společné posouzení. Společně též vytváří finální posouzení, které má psanou podobu a předává se jak účastníkům přípravy, tak orgánům SPOD (krajský úřad), který na základě všech získaných informací rozhodne o zařazení či nezařazení do evidence.

Forma příprav

A. Odborná příprava pro plnění uvedené pod písm. A), B), C), D) dle zadávací dokumentace

Pracovníci Krajského úřadu Kraje Vysočina (objednatel) sestaví skupiny složené z budoucích osvojitelů, budoucích pěstounů a pěstounů na přechodnou dobu a nahlásí je do příprav nejméně 30 dnů před zahájením příprav. V každé skupině bude 6-8 manželských párů (tj. 12-16 osob). Velikost skupiny je důležitým faktorem procesu příprav. Příliš velké skupiny účastníkům neumožňují se dostatečně zapojit a mohou znamenat problém z hlediska času, protože lektori s obtížemi naplňují vzdělávací potřeby všech členů skupiny. Podobně příliš malá skupina nezajistí kooperativní učení a může přinášet organizační problémy při provádění některých skupinových činnostech.

B. Odborná příprava pro plnění uvedené pod písm. E) dle zadávací dokumentace

Pracovníci Krajského úřadu Kraje Vysočina (objednatel) zašlou seznam fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny, kteří již jednou přípravu dokončili nejméně 14 dnů před zahájením přípravy. U každé takové osoby určí počet hodin příprav v rozsahu 4-8 hodin, dále mohou specifikovat témata pro přípravu. Příprava těchto osob probíhá individuálně.

Doba plnění zakázky, místo konání

Zahájení příprav: 1. 3. 2019

Dokončení poslední přípravy: 31. 12. 2020

Přípravy budou realizovány formou čtyřhodinových setkání (návazný PPPD modul 6 hodinových, viz níže). Setkání budou probíhat v prostorách Spolku PRIDE-CZ v ulici Lidická kolonie v Jihlavě. Místo je dobře dostupné všemi dopravními prostředky.

Lektorský tým

Mgr. Cyril Zákora – koordinátor příprav (kontaktní osoba), lektor PRIDE, sociální pracovník

Ing. Hana Jurajdová, PhD. – lektorka PRIDE, sociální pracovnice, pěstounka

Mgr. Ondřej Jiráskas – lektor PRIDE, psycholog

Bc. Barbara Helešicová – lektorka PRIDE, pěstounka, sociální pracovnice

Mgr. Anna Němcová – lektorka PRIDE, osvojitelka

Časový rozvrh a rozsah výukových dnů příprav podle písmene A)-D)

V souladu s požadavky objednavatele rozlišujeme přípravu:

- A) osvojitelů
- B) pěstounů
- C) pěstounů na přechodnou dobu
- D) dětí žijících v rodině žadatelů
- E) osvojitelé nebo pěstouni, kteří již jednou přípravu dokončili (individuální přípravy)¹

Pro přípravy podle písmene A)-D) navrhujeme model dvoustupňové přípravy (dle požadavků zadavatele). Základní část příprav absolvují všichni žadatelé společně, pěstouni na přechodnou dobu pak navazují specificky zaměřenou nástavbou.

Tento model se v praxi osvědčuje lépe než vytváření skupin jen z osvojitelů, jen z pěstounů a jen z pěstounů na přechodnou dobu, protože sestavení takovýchto jednotlivých skupin trvá dlouho a u pěstounů se zbytečně prodlužuje doba, kdy je možné zahájit jednání o svěření konkrétního dítěte.

1. **první stupeň = základní modul** je určen pro všechny žadatele, tj. osvojitele + pěstouny + pěstouny na přechodnou dobu (48 hodin)– Příprava je členěna do devíti skupinových setkání, tří návštěv lektorů u žadatelů v domácnosti, součástí přípravy je domácí příprava, která probíhá formou samostatné práce nad zadanými úkoly mezi každým skupinovým setkání, tato domácí příprava je vyhodnocována během individuálních návštěv u žadatelů (za domácí přípravu je ke každému skupinovému setkání započítána 1 hodina (4+1 hod)).

2. **druhý stupeň** je určen jen pro pěstouny na přechodnou dobu (24 hodin) – Příprava je členěná do čtyř skupinových setkání. Domácí příprava bude probíhat podobně jako v základním kurzu. Bude se skládat z úkolů k domácímu studiu a písemných zadání, stejně jako v základní části.

Graficky vyjádřeno:

Osvojitelé	(48h)	/ _____ 48 hod _____ /
Pěstouni	(48h)	/ _____ 48 hod _____ /
Pěstouni na přech. dobu	(72h)	/ _____ 48 hod _____ / +24hod _____ /

Řazení skupinových setkání (S), návštěv v doma (D) a závěr. rozhovorů (R):

- 1. stupeň (osvojitelé, pěstouni): S S S D S S S S D S S S D R
- 2. stupeň (PPPD): S S S D S S S S D S S S D S S S S R

Rozvrh hodin setkávání:

Skupinové setkání (první stupeň) dle plánu sk. setkání - 9 x 4 hodiny

¹ Individuální příprava dle písmene E) probíhá mimo dvoustupňový model.

Domácí příprava (účastníci plní po každém skupinovém setkání zadaný písemný úkol, který se vyhodnocuje při následné Návštěvě v domácnosti)	- 9 x 25min
Návštěva v domácnosti	dle indiv. plánu - 3 x 2½ hodiny
Skupinové setkání (druhý stupeň)	dle plánu sk. setkání - 4 x 6 hodin
Závěrečný rozhovor	dle indiv. plánu - 3/4 hodina

Aby bylo možno těchto cílů dosáhnout, bude zapotřebí, aby se potenciální náhradní rodiče zúčastnili všech skupinových setkání odborné přípravy a všech individuálních návštěv v domácnosti.

Účastníci by měli absolvovat úplně všechna setkání, a pokud budou na nějakém chybět, měli by se individuálně domluvit s lektory, jak se seznámí s jeho obsahem. Ve výjimečných případech je jedna absence akceptovatelná a nahraditelná pomocí individuálně stanovené práce v domácí přípravě. Často je tedy spojena s individuální návštěvou navíc, která je věnována tématu probíranému na promeškaném setkání a diskuzí nad individuálně zadanou domácí přípravou. Více než jedna absence je vzhledem k povaze programu PRIDE neakceptovatelná a bude nutné požádat o zařazení do jiné skupiny odborné přípravy. Nedoporučuje se, aby setkání bylo nahrazeno na jiné skupině. To by mohlo mít negativní dopad na skupinovou dynamiku a důvěru ve skupině. Dále by to znesnadňovalo společné posuzování.

Obsah přípravy dle písmene A)-D)

Během práce se skupinami se střídá klasická přednáška s interaktivními a zážitkovými metodami výuky, kdy účastníci sami vstupují aktivně do programu, sami nabízejí možná řešení různých modelových situací a pod vedením lektorů hodnotí výhody i nevýhody jednotlivých řešení. Z každého setkání zpracovávají žadatelé úkol formou domácí přípravy.

A. První stupeň

První setkání: Kompetence náhradních rodičů v systému ochrany dětí (4 hod)

Na prvním setkání budou mít účastníci odborné přípravy příležitost se prostřednictvím příběhů dětí, jimž je poskytována sociálně - právní ochrana, seznámit se světem náhradní rodinné péče. Krátký film „Má to cenu!“ ukazuje, jak orgány sociálně - právní ochrany sledují situaci ohrožených dětí v rodinách a jak tým pracovníků společně usiluje o blaho dítěte. Účastníci uvidí, jak se různé pěstounské a osvojitelské rodiny snaží (jako součást tohoto týmu) naplňovat náročné potřeby dětí. Film přináší inspiraci a klade otázky, na které dostanou účastníci odborné přípravy odpovědi během následujících setkání.

První setkání je rovněž úvodem do odborné přípravy PRIDE pro náhradní rodiče. Účastníci se dozvědí, jakou úlohu tento přípravný program hraje v procesu posuzování zájemců o náhradní rodinnou péči. Na prvním setkání si vysvětlíme, jaké znalosti a dovednosti (tzv. kompetence) náhradní rodiny potřebují.

Na prvním setkání účastníci dostanou Příručku PRIDE, která se stane jejich průvodcem přípravami. Seznámí se s oddíly, které se opakují i v kapitolách pro další setkání. Jedná se o oddíly Domácí příprava (které propojují probíraná témata se zkušenostmi z vašich vlastních životů), Má to cenu! (příběhy ilustrující přínosy pěstounské péče a osvojení), Hlavní body (souhrn důležitých informací probíraných na daném setkání), Co je třeba vědět (další materiály k samostudiu), Pohled biologických rodičů (vyprávění a dopisy rodičů, které mají napomoci pochopení situace rodin, o jejichž děti náhradní rodiče pečují).

Druhé setkání: Týmová práce zaměřená na zajištění stability (4 hod)

Jedním z nejnáročnějších úkolů náhradních rodin je získat pochopení pro situaci biologické rodiny přijatého dítěte, vědět, jak s dětmi hovořit o jejich rodině, umět podpořit jejich rodinné vztahy. Na tomto setkání získají účastníci základ pro takovéto pochopení. Lektori jim nejprve objasní, jak rodina přispívá k utváření identity dítěte, k naplňování jeho potřeb, k získání sebeúcty. Účastníci pochopí, co znamená sdílené rodičovství. Na tomto setkání se účastníci dozvědí, jak je pro dítě důležitá stabilita a kontinuita, k čemu je potřeba plánování. Pochopí, že nejlepším prostředkem k podpoře stability a kontinuity dítěte a jeho rodiny je týmová práce. Účastníci si ujasní, jaký je systém sociálně - právní ochrany dítěte a kde je jejich místo v týmu profesionálů, kteří tuto ochranu zajišťují.

Třetí setkání: Citová vazba (4 hod)

Pomocí prožitkové techniky „řízené imaginace“ se účastníci budou zabývat pocity a zkušenostmi dítěte, které právě přišlo na svět. Také si tímto způsobem připomenou některé základní mezníky a významné faktory ve vývoji dítěte. Budou se zamýšlet nad tím, jak je pro dítě důležité vytvoření jistých a trvalých vazeb. Třetí setkání se zabývá tím, jak je citová vazba, vývoj dítěte a jeho chování ovlivněno týráním, zanedbáváním, zneužíváním a jinými traumaty. Ve filmové ukázce účastníci uvidí hovořit dospívajícího Kamila o tom, jak jeho životní zkušenosti ovlivnily jeho schopnost vytvářet si jisté vazby a pozitivní vztahy k druhým i k sobě samému. Skupina bude následně pracovat s několika dalšími modelovými případy. Cílem bude poznat a pochopit význam citové vazby a také to, jakým způsobem náhradní rodiče mohou pomoci dětem vytvářet si jisté citové vazby a naplňovat tak jejich vývojové potřeby (to vše ve spolupráci s ostatními členy týmu).

1. návštěva v rodinách (2½ hod)

Téma setkání za účelem společného posuzování se shoduje s obsahem skupinových setkání, která domácí návštěvě předcházela.

Čtvrté setkání: Ztráta (4 hod)

Odloučením dětí od své rodiny může hluboký pocit ztráty zpomalit jejich růst a vývoj. Tématem tohoto setkání jsou druhy ztrát, které děti před svěřením do náhradní rodinné péče prožívají, a jak umístění dítěte do náhradní rodinné péče může pocit ztráty prohloubit. Budou probírány kategorie a typy ztrát, procesy truchlení a jejich dopad na dítě, přičemž důraz bude kladen na to, jak ztráta ovlivňuje dětské chování.

Skupina bude mít možnost se detailněji zabývat ztrátami, které v průběhu života utrpěl Kamil z filmové ukázky shlédnuté na předchozím setkání.

Ztráta je na tomto setkání představena jako něco, s čím se v určité podobě v průběhu života setká každý člověk. Účastníkům je dána příležitost zamyslet se nad tím, které faktory prožívání ztráty ovlivňují, a jaké jsou jejich obvyklé reakce na ztráty obecně. Následně budeme diskutovat o tom, jak je možné reagovat na ztráty spojené s příchodem dítěte do náhradní rodinné péče, a jak být dětem oporou a pomocí, aby se s prožitými ztrátami snadněji vyrovnaly.

Páté setkání: Posilování rodinných vztahů (4 hod)

Toto setkání se zaměřuje na to, jak rodiny utvářejí sebeúctu dítěte a ovlivňují jeho identitu. Potenciální pěstouni a osvojitelé se dozví, jak mohou dítěti v různých vývojových fázích pomoci přijmout fakt, že nevyrůstá ve své vlastní rodině. Naučí se používat vztahovou mapu, jako pomůcku pro lepší porozumění rodinným vazbám a kontinuitě. Páté setkání se hlouběji zabývá možnostmi návratu dítěte z pěstounské péče do rodiny, pokud to okolnosti umožní. S ohledem na situaci dítěte, respektive dle individuálního plánu ochrany dítěte. Toto setkání je z velké části věnováno významu návštěv pro udržení citových vazeb dítěte s jeho rodinou a blízkými osobami a jejich prostřednictvím tak ovlivňuje vlastní sebeúctu dítěte. Budeme se věnovat kontaktům s různými členy rodiny dítěte, jejich plánování, volbě formy, přípravě dítěte na návštěvu a dalším výzvám souvisejícím s kontaktem dítěte s jeho rodinou. Při setkání se budeme věnovat také situacím, kdy dítě z objektivních důvodů nemůže být v kontaktu (osobním ani písemným nebo telefonickým) se svou rodinou, a jak v takových situacích mohou náhradní rodiče u dítěte podpořit pozitivní vnímání vlastní identity a historie.

Šesté setkání: Výchova (4 hod)

Šesté přípravné setkání se věnuje náročné otázce efektivní výchovy. Zahrnuje definici výchovy a soubor cílů efektivní výchovy. Objasňuje, čím se výchova liší od trestání a proč tělesné tresty nejsou vhodné. Účastníci odborné přípravy se dozvědí, jaké znalosti, dovednosti a osobnostní předpoklady potřebují, chtějí-li dítě vychovat

dobře. Budou se podrobněji zabývat významem chování a faktory, které chování člověka ovlivňují.

Seznámí se s praktickými výchovnými postupy, jimiž mohou pěstouni a osvojitelé dosáhnout efektivní výchovy přijatých dětí. Budou se také zabývat výchovnými strategiemi pro zvládnutí chování dětí, které prožily trauma, týrání a zanedbávání a které mohou mít problémy s citovými vazbami. Proberou opatření, která by měla vést k řešení krizových situací a zmírnění problémového chování přijatých dětí. Vzhledem k náročnosti výchovy dětí v náhradní rodinné péči je v závěrečné části šestého přípravného setkání věnovaná pozornost příznakům a preventivním opatřením syndromu vyhoření.

2. návštěva v rodinách (2½ hod)

Téma setkání za účelem společného posuzování se shoduje s obsahem skupinových setkání, která domácí návštěvě předcházela.

Sedmé setkání: Udržování rodinných vztahů a diskuse s pediatrem (4 hod)

V první části setkání budou účastníci reflektovat vlastní identitu, její vývoj a vrstvy, budou diskutovat o tom, jaký je vztah mezi kulturou a identitou. Na pozadí této sebereflexe se zamyslí nad tím, jaká je identita dětí, které vstupují do NRP, a jak ji mohou ovlivnit právě náhradní rodiče. Seznámí se s konkrétními metodami, jak podpořit utváření identity dětí po umístění do náhradní rodiny.

Toto setkání se také hlouběji zabývá tématem, jak zajistit dětem možnost navázat celoživotní vztahy v případě osvojení. Jak u dětí osvojených pracovat s tématem vlastní rodiny, a jak jim pomoci vyrovnat se s faktem, že nemohou vyrůstat se svou rodinou. Na závěr se budou účastníci věnovat podpoře dospívajících v pěstounské péči, kteří se dostávají do věku, kdy se budou muset osamostatnit a nemají rodinné vazby.

Další část tohoto setkání je zaměřeno na témata z oblasti pediatrie – dědičnost, genetické vyšetření nejčastější zdravotní diagnózy u dětí přicházející do náhradní rodinné péče, proces příchodu dítěte do rodiny, projevy a chování dítěte, struktura zdravotní péče o dítě, úrazy a otravy dítěte, děti se speciálními potřebami.

Osmé setkání: Příprava na změnu (4 hod)

Jak se změní rodina po svěřením dítěte do péče? Na osmém přípravném setkání se budou účastníci zabývat tím, jaké změny je možné čekat první hodiny, dny a týdny po umístění dítěte do rodiny. Dozvědí se, na co by se měli sociálního pracovníka OSPOD a ostatních členů týmu zeptat a jaké informace potřebují o svěřeném dítěti zjistit. Podrobně se seznámí s tím, jak přijetí dítěte ovlivní jejich rodinu a zejména jejich biologické děti. Seznámí se s okamžitými i dlouhodobými dopady náhradní rodinné péče. Pozornost bude zaměřena také na změny, které zažívá přijaté dítě po příchodu do náhradní rodiny.

Přijetí dítěte představuje pro náhradní rodinu určitá rizika a problémy, na které se osmé setkání také zaměřuje. Účastníci se seznámí s různými možnostmi, jak vytvořit bezpečné a uzdravující domácí prostředí pro ohrožené děti, včetně těch, jež se staly oběťmi sexuálního zneužívání. V závěru osmého přípravného setkání se hovoří o tom, jakou podporu náhradním rodinám poskytují ostatní členové týmu.

Deváté setkání: Panelová diskuze (4 hod)

Na závěrečném setkání odborné přípravy pro náhradní rodiče se účastníci příprav a jejich nejbližší setkají se skupinou zkušených členů týmu zabývajících se náhradní rodinnou péčí. Biologičtí rodiče, pěstouni, osvojitelé a děti vyrůstající v náhradní rodinné péči jim sdělí své názory a odpoví na otázky. Účastníci odborné přípravy budou moci přemýšlet o své vlastní roli, o možných dopadech rozhodnutí stát se pěstounem nebo osvojitelem na jejich rodinu. Setkání s konkrétními příběhy jim umožní posoudit znalosti a dovednosti, také jim naznačí směr dalšího rozvoje. Budou moci zhodnotit své kompetence a potřeby své rodiny a zvážit závazek, který je s rozhodnutím stát se pěstounem či osvojitelem spojen. Přiblíží se okamžik konečného rozhodnutí, zda se zaváží stát pěstounem nebo osvojitelem.

3. návštěva v rodinách (2½ hod)

Téma setkání za účelem společného posuzování se shoduje s obsahem skupinových setkání, která domácí návštěvě předcházela.

Závěrečné individuální rozhovory s manželskými páry, formulace závěrečných doporučení z příprav. (3/4 hod)

B. Druhý stupeň

První setkání: Kompetence pěstouna na přechodnou dobu (6 hod)

Setkání se zabývá specifickými kompetencemi pěstouna na přechodnou dobu. Účastníci získají vhled do procesu vyhodnocování potřeb dítěte pracovníky OSPOD a následně plánování kroků k jejich naplnění například s využitím případové konference, o které byla zmínka již v základním kurzu.

Druhé setkání: Příchod dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu a průběh pěstounské péče (6 hod)

Setkání se zaměřuje na situace související s příchodem dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu. Věnuje se hlubšímu porozumění tématu vztahové vazby a použití vhodných výchovných metod, které upevňují vazbu dítěte s pěstouny.

Třetí setkání: Odchod dítěte z pěstounské péče na přechodnou dobu (6 hod)

Setkání se zaměří na situaci, kdy výkon pěstounské péče na přechodnou dobu končí a dítě odchází do původní rodiny nebo osvojení či dlouhodobé pěstounské péče. Toto setkání se týká hlavně kompetencí: týmová spolupráce, podporovat vztahy s biologickou rodinou, rozpoznávat a naplňovat vývojové potřeby dětí.

Čtvrté setkání: Psychohygiena (6 hod)

Toto setkání se zaměří na to, jak, jak zvládnout PPD po stránce fyzické i psychické. Kdy a jak si umět říci o pomoc a o tom, jak prožít období regenerace.

Závěrečné individuální rozhovory s manželskými páry, formulace závěrečných doporučení z příprav (3/4 hod).

Příprava dětí

Příprava dětí slouží k tomu, aby i děti, které v rodině již žijí, byly připraveny na příchod nových členů. Příprava má také vést k lepší adaptaci dítěte přicházející do náhradní rodinné péče. Děti v průběhu přípravy získávají nové informace k NRP. Zároveň lektori zjišťují jejich názor a připravenost pro tak významnou změnu v rodině. Celá příprava musí probíhat v souladu s potřebami dětí a také s ohledem na jejich individualitu. Příprava dětí je především právem i povinností rodičů – a musí tak být, i když s tímto nelehkým úkolem pomohou lektori během přípravy.

Individuální příprava dětí se prolíná celým procesem přípravy. Odehrává se v domácnosti zájemců, v přirozeném prostředí dítěte. Je žádoucí, aby se individuální přípravy zúčastnily všechny děti. Včetně dětí již zletilých, které v rodině žijí, i když se doma vyskytují pouze víkendově.

Délka individuální přípravy není přesně dána, max. doporučená délka jednoho setkání je jedna hodina. Množství individuálních setkání je variabilní a závisí především na tom, zda se dítě zúčastnilo skupinové přípravy dětí.

O skupinové práci je možné uvažovat při počtu minimálně 3 dětí. Maximální počet dětí ve skupině je 12.

Skupinová příprava dětí je rozdělena na dvě věkové kategorie. První kategorii tvoří děti předškolního a mladšího školního věku (5 -11 let). Před zařazením předškolních dětí do skupinové přípravy je třeba zvážit, zda je dítě schopné udržet pozornost a být určitý čas bez svých rodičů. Pokud tomu tak není, je vhodné upřednostnit individuální formu dětské přípravy.

Druhou kategorií jsou děti staršího školního věku, mladiství a mladí dospělí (12 let a výše). Pokud nelze vytvořit skupinu věkově blízkých dětí, je možné ji složit i z účastníků různého věku. Záleží na individuálním vyhodnocení lektorů. V tomto případě je třeba zkombinovat aktivity určené pro obě věkové kategorie.

Je vhodné k účasti přizvat i mladé dospělé, které v rodině žijí, i když se doma vyskytují pouze víkendově.

1. skupinové setkání (4 hod)

Příprava dětí, která je doplňkovým paralelním programem přípravy žadatelů (většinou se jedná o 9. setkání žadatelů) bude realizována v rozsahu 4 hodin u každého dítěte.

Obsah přípravy dle písmene E)

Přípravy osvojitelů nebo pěstounů, kteří již jednou přípravu dokončili, probíhají individuálně. Tyto přípravy vede vždy jeden lektor, který dle zadání krajského úřadu připraví obsah kurzu šitý na míru žadateli. Témata mohou obsahovat zejména tyto okruhy:

- role osvojitele nebo pěstouna v systému sociálně-právní ochrany dětí,
- pěstounská péče na přechodnou dobu,
- traumata a jejich vliv na vývoj dítěte,
- specifické potřeby dětí v náhradní rodinné péči,

Další témata je možné domluvit se zadavatelem dle potřeb žadatelů.

Témata jsou zpracována podobně jako u příprav dle písmene A)-C), a jsou přizpůsobena zkušenostem žadatelů s pěstounskou péčí či osvojením.

Závěrečná zpráva o realizaci příprav

Závěrečná zpráva bude vypracována a předána objednateli do 21 dnů po ukončení příprav. Zpráva bude obsahovat závěrečné hodnocení příprav a doporučení u jednotlivých žadatelů hodnotí kompetence žadatele ve vztahu k náhradní rodinné péči a obsahuje náležitosti požadované zákonem, tj. charakteristiku osobnosti, psychický stav, motivaci, která vedla k podání žádosti o osvojení dítěte nebo k jeho svěření do pěstounské péče a etnické, náboženské a kulturní prostředí žadatele, dále pak představu žadatelů ohledně druhu náhradní rodinné péče a charakteristik dítěte. Veškerá tvrzení v závěrečné zprávě jsou podložena důkazy, které se vztahují ke konkrétním kompetencím žadatelů a případně dalším požadovaným oblastem (ve zprávě se uvádí zdroj zjištění). V závěrečné zprávě se hovoří o silných stránkách a potřebách žadatelů (to, v čem se ještě žadatelé potřebují zlepšit).

Vyjádření žadatelů k samotné zprávě je nezbytnou součástí procesu rozhodování.

Tato závěrečná hodnocení a doporučení budou odeslána v zalepené obálce do rukou osoby určené objednatelem (nebo předány osobně). Příložené budou Prezenční listiny účastníků jednotlivých příprav.

Materiály PRIDE

V odborné přípravě PRIDE jsou využívány výukové texty a videoukázky. Texty pro všechny žadatele jsou součástí nabízené zakázky, jsou tematicky uspořádány k jednotlivým skupinovým setkáním a čítají dohromady 300 stran.

1. Příručka PRIDE

Příručka PRIDE obsahuje materiály, které potenciální pěstouni a osvojitelé budou používat na setkáních odborné přípravy, doma mezi setkáními a po dokončení přípravy jako zdroj informací. Příručka PRIDE obsahuje:

- obsah, v němž jsou uvedeny materiály k jednotlivým setkáním
- všechny zdrojové materiály nebo podklady včetně pracovních listů a doplňujících textů;
- dotazník k vyhodnocení odborné přípravy, který každý účastník vyplní a odevzdá v závěru odborné přípravy

Příručka PRIDE má několik speciálních prvků. Pracovní listy „Domácí příprava“ od účastníků vyžadují, aby se během týdne věnovali určitému aspektu pěstounské péče nebo osvojení souvisejícímu s tématem právě dokončeného setkání. Pomáhají tak spojit odbornou přípravu s hodnocením. Podrobné vysvětlení činností Domácí příprava je obsaženo v instrukcích na konci každého setkání.

Oddíl „Co je třeba vědět“ obsahuje množství informací uspořádaných jako stručné shrnutí předchozích textů, diagramy a instrukce. Účastníci mají s těmito materiály pracovat doma.

Dalším speciálním prvkem Příručky PRIDE je oddíl „Má to cenu!“ nacházející se v Příručce PRIDE na konci každého setkání. Jedná se o sbírku krátkých příběhů a pozitivních zkušeností s pěstounskou péčí a osvojením, jež napsali pěstouni a osvojitelé.

Zdroj nazvaný „Pohled biologických rodičů“ představuje příběhy a dopisy, které líčí zkušenosti rodičů, jejichž děti byly svěřeny do náhradní rodinné péče. Mimo jiné pojednávají o:

- jaké to je, když se vám o děti stará někdo jiný;
- strasti a radosti udržování vztahů s vlastními dětmi;
- úsilí o změnu, aby se jim děti mohly vrátit domů;
- bolestné rozhodnutí o budoucnosti jejich dětí, pokud nejsou schopni o ně pečovat.

2. Dětská příručka PRIDE

Tento materiál je obdobou příručky PRIDE pro dospělé zájemce o NRP a zůstává dětem i po skončení přípravy. Tato příručka existuje ve dvou verzích - pro

dvě věkové kategorie a to 5-11 let a 12 let a výše. Do příručky je možné psát, malovat atd. Příručka slouží jako pracovní materiál dětí a je ilustrovaná.

3. Videomateriály pro odbornou přípravu PRIDE

Video „*Má to cenu!* – účastníci shlédnou na prvním setkání. Zabývá se:

- tím, proč některé rodiny a jejich děti potřebují služby v oblasti péstounské a osvojitelské péče a jak se k nim dostanou;
- důležitou rolí pěstounů a osvojitelů jakožto členů týmu týkající se ochrany a péče o děti a podpory rodin;
- odlišnostmi a podobnostmi mezi pěstounskou péčí a osvojením;
- pěti kompetencemi pěstounů a osvojitelů (chránit děti a starat se o ně; naplňovat vývojové potřeby dětí a řešit opožděný vývoj; podporovat vztahy mezi dětmi a jejich rodinami; vytvářet pro děti bezpečné pečující vztahy na celý život a pracovat jako člen týmu);
- rozdíly mezi pěstouny a osvojiteli a rozdíly mezi pracovníky orgánů působících v systému SPOD;
- významem různých forem podpory pěstounů a osvojitelů, například odborné přípravy, sdružení a dalších organizací podporujících náhradní rodiče;
- výzvami pěstounské péče a osvojení;
- přínosy pěstounské péče a osvojení.

Výše uvedená témata ilustruje zkušenost Hany a Petra, zkušených pěstounů pečujících o Daniela a Jakuba. Daniel pobývá v rodině již několik let, jeho vlastní rodina o něho neprojevuje zájem. Jakub je svěřen do rodiny na přechodnou dobu. Doposud žil v péči matky, která je závislá na návykových látkách a musí podstoupit léčbu. Matce se podaří svoji závislost překonat a převzít Jakuba zpět do své péče. Video obsahuje tyto speciální scény: Hana a Petr předvádějí výše uvedené kompetence; pracovníci SPOD odebírají Jakuba matce; návštěva biologických rodičů u Jakuba.

V tomto videu vystupují také další biologičtí rodiče, pěstouni a osvojitelé. Postavy z videa jsou základem pro diskusi modelových případů během jednotlivých setkání.

Videospoty - Modelové příběhy odborné přípravy PRIDE pro náhradní rodiče

Modelové případy se používají na druhém, třetím, čtvrtém, pátém, šestém a osmém setkání. Mají potenciálním náhradním rodinám poskytnout:

- příklady běžných situací, jež nastávají při poskytování péče dětem v náhradní rodinné péči;

- možnost vidět příklady odpovídajícího způsobu uplatnění dovedností při řešení určitých situací;

- příležitost zamyslet se nad účinnějšími strategiemi řešení určitých situací.

Videa s těmito modelovými líčí různé situace, k nimž dochází po umístění dítěte do náhradní rodiny. Některé modelové případy jsou ukázkou vhodné praxe, jiné mají vyvolat diskuzi nad konkrétní tématy. V Příručce lektora je každé video důkladně popsáno, včetně způsobu práce s ním na skupinovém setkání, aby lektoři mohli efektivně rozvinout diskuzi mezi uchazeči.

V Jihlavě, dne 11. 3. 2019

Vypracoval: Mgr. Cyril Zákora

